

Handläggare

Ömer Oguz

Telefon: 08-508 297 70

Till

Kommunstyrelsen

Remissvar på motion om att utreda demokrativillkoren i syfte att skärpa dessa för att motverka antidemokratiska krafter som hyr i andra- eller tredjehand

Svar på remiss från kommunstyrelsen KS 2025/646

Sammanfattning av remissen

I en motion av Jan Jönsson, Isabel Palmqvist-Smedberg och Åsa Nilsson Söderström, alla (L), föreslås att staden initierar en utredning av demokrativillkoren i syfte att skärpa dessa för att bland annat motverka anti-demokratiska krafter som hyr i andra eller tredje hand. Motionärerna menar att nuvarande kontroller är otillräckliga och efterlyser en översyn av regelverket.

Beredning

Kommunstyrelsen har remitterat *Motion om att utreda demokrativillkoren i syfte att skärpa dessa för att motverka antidemokratiska krafter som hyr i andra- eller tredjehand* till bl. a. Stockholms Stadshus AB, som i sin tur remitterat vidare till dotterbolagen AB Familjebostäder, AB Stockholmshem och AB Svenska Bostäder.

Nedan följer koncernledningens samlade bedömning samt en sammanfattande redovisning av dotterbolagens remissvar.

Koncernledningens synpunkter

I budget 2025 slås fast att kommunstyrelsen ska stödja nämnderna och bolagsstyrelsernas arbete för att säkerställa att lokalupplåtelser och föreningsstöd ges i enlighet med beslutade riktlinjer. Staden ska enbart stödja och samarbeta med organisationer och aktörer som står bakom den demokratiska rättsstatens principer, de mänskliga rättigheterna och jämställdhet mellan kvinnor och män. Demokrativillkor ska gälla för samtliga lokalupplåtelser och tydliggöras i stadens bokningsvillkor samt framgå i hyresavtal.

Vidare beskrivs att arbetet med förstärkt uppföljning av föreningsstödet ska fortsätta för att säkerställa att de som mottar stöd inte bedriver verksamheter med odemokratiska eller olagliga inslag. Samma principer gäller uthyrning av stadens lokaler och idrottsytor, rutiner ska finnas för att säkerställa att de som hyr följer stadens demokrativillkor.

Kommunstyrelsen har ett uppdrag i budget att utveckla arbetet med uppföljning och kontroll vid förhyrning av lokaler, bland annat genom utökade kontroller av hyresgäster samt fler stickkontroller. I budget 2026 föreslås att kommunstyrelsen ska uppdatera riktlinjerna med demokrativillkor vid lokalupplåtelser så att det framgår tydligare att de gäller för både kortsiktiga lokalupplåtelser av exempelvis möteslokaler och långsiktiga lokaluthyrningar.

Koncernledningen vill i sammanhanget lyfta fram det arbete som initierats i budget och som ligger i linje med intentionerna i motionen.

Underremisser

AB Familjebostäders remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Bolaget anser att en utredning av hur stadens riktlinjer tillämpas kan vara värdefull för att säkerställa att villkoren är ändamålsenliga. Familjebostäder har, utifrån stadens riktlinjer för demokrativillkor, infört rutiner i form av en checklista och särskilda avtalsbestämmelser som ger rätt att säga upp avtal om lokaler används för icke tilltåren verksamhet.

AB Stockholms hems remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Bolaget ser positivt på att frågan uppmärksammas, och välkomnar en fördjupad diskussion kring hur de demokratiska villkoren tillämpas och följs upp i praktiken. Bolaget välkomnar ett utvecklat system för uppföljning, men vill samtidigt understryka behovet av resurser och tydliga verktyg. Att genomföra regelbunden granskning av alla hyresgäster, inklusive eventuell vidareuthyrning, kräver resurser, tydliga indikatorer och samordning.

AB Svenska Bostäders remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Bolaget ser behov av att kontinuerligt utveckla och förtydliga dessa villkor. Den demokratiska grundsynen måste vara tydlig i alla led – både vid beslut om stöd, och i den efterföljande kontrollen. Därför är det viktigt att fortsätta utveckla hur uppföljningen kan stärkas och att säkerställa att arbetet med kontroll av eventuella andrahands- och tredjehandsuthyrningar av lokaler blir mer systematiskt.

Anette Scheibe Lorentzi
Vice VD

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Anette Scheibe Lorentzi, Vice VD	2025-10-20